

За початком ДІЛО СТАНОВИТЬСЯ

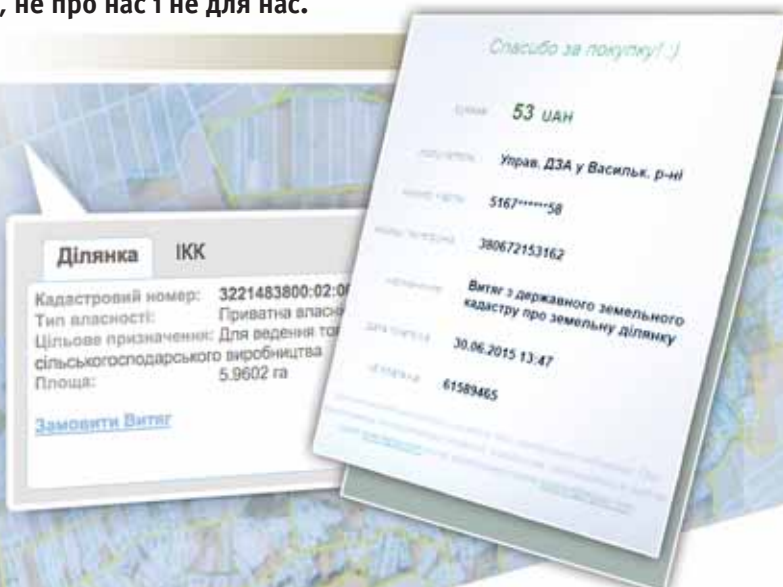
У Держгеокадастрі презентували нову електронну послугу — замовлення витягу з Державного земельного кадастру

А от те, що нас безпосередньо зачіпає вже і давно, — сам процес нашого звичного отримання в рідних конторах різних довідок, витягів та інших документів. Зазвичай, це багаточасові вимотування нервів у чергах під кабінетами, потім сім кіл пекла вже в кабінетах, коли тобі знехотя кидають, що для виготовлення твого заповітного папірця тобі бракує ще кількох додаткових папірців, з інших «контор». І справа твоя має вигляд безнадії, і ти морально розчавлений, готовий на все, і, намагаючи в одній кишені валідол, а в іншій гаманець, уже дивисься розуміюче та впокорено в очі «потенційного благодійника», власника кабінету, в яких прочитаєш милостивий намір таки поступитися, піти тобі назустріч — за твою вдячність чи то пак «добровільну щедрість»...

Думаю, саме оця змальована трохи схематично ситуація не стане для тебе, читачу, такою

Схоже, поволі, зате впевнено айті-технології звужують та проривають віковий осоружний «посередницький плацдарм» між чиновником та споживачем адмінпослуг. Передовсім, це зручно і швидко, бо в класичних моделях електронних послуг, які давно стали буденними в тій-таки цивілізованій Європі, клієнт може отримати на руки замовлене, не встаючи з дивана: усю марудну роботу за нього зроблять комп'ютер та засоби електронного зв'язку. Але це, звісно, в ідеалі, а тому поки що, як кажуть, не про нас і не для нас.

собі екзотичною дивиною: сам, чесно кажучи, переживав її, таку ситуацію, не раз. А тому всяке спрощення, «розпрозорення» системи адмінпослуг, всяке обмеження безпосередніх контактів між чиновником і відвідувачем у нас варто гучно і щиро вітати, бо це новий удар по зашкарублій у своїй монументальності «постсовковій» тіньовій бюрократичній машинерії, яка, зазвичай, не послужить, поки «од щедрот своїх» густо не підмажеш усі її коліщата та приводи.

Зроблено таке благе діло і в Держгеокадастрі: якраз під завісу червня відомство презентувало нову електронну послугу — замовлення витягу з Державного земельного кадастру. Документ цей вельми затребуваний: за останні два з половиною роки підрозділи колишнього Держзем-агентства видали громадянам два з половиною мільйони таких витягів. Лише в цьому році — понад 400 тисяч. Не відаю, скільки людей нині згадує без душевних спазмів про те, як їм свого часу доводилося отримувати цей «казенний папір», але беру на себе сміливість стверджувати, що таких щасливців небагато. Дуже це була марудна справа. Витяг давали лише в земельному відділі по місцю розташування ділянки. Себто комусь доводилося долати за ним сотні, навіть тисячі кілометрів. І то щонайменше двічі: замовити документ і через багато днів чи й тижнів забрати його. Скільки виснажливих годин тратилося на вистоювання під кабінетами і, зрештою, що цей непоказний аркуш гербового паперу реально нам коштував — повторюватися не буду.

Схоже, саме це «мученицьке закляття» бюрократизму нарешті дасть нам спокій. Дякуючи новачці Держгеокадастру і його активним помічникам у цьому знако-

це «складна штука — витяг», і як «неможливо прискорити процес його виготовлення». Тепер уся процедура відбуватиметься практично без живого контакту заявника і чиновника. Виняток лише в одному: за готовим витягом замовнику доведеться поки що приходити особисто. Поки що, бо ми працюємо над тим, аби цей документ можна було незабаром надсилати поштою.

Максим Мартинюк твердо пообіцяв не обмежуватися досягненим: «І цю послугу вдосконалюватимемо, й інші запроваджуватимемо, і то найближчим часом».

вому ділі: Державному агентству з питань електронного урядування України та німецькому проєкту GIZ, що підтримує різноманітні економічні, управлінські та соціальні проєкти, працюючи у близько 20 населених пунктах України, і який профінансував розробку й утілення цієї новачки.

За словами Максима МАРТИНЮКА, голови Держгеокадастру, зроблено перший крок до екстериторіальності надання цієї послуги. І маленький крок до запровадження електронного врядування у сфері земельних відносин.

— Запровадивши електронний прийом заяв, ми розширюємо вікно можливостей для громадян і водночас зменшуємо навантаження на ЦНАПи, — пояснив керівник держслужби. — Тепер цей витяг можна замовити в найближчому до вас центрі надання адмінпослуг. Незалежно від того, в якому регіоні країни розташовано вашу земельну ділянку. По-перше, це зручно, а по-друге, новачка суттєво знизить корупційну складову при наданні адмінпослуг. Чиновник уже не зможе робити перед заявником затурбоване обличчя і говорити, яка

Усіляко сприяти втілювати такі добрі наміри обіцяє Олександр РИЖЕНКО, голова Державного агентства з питань електронного урядування України. Наголосивши, що запровадження електронних послуг є нині пріоритетом усіх демократичних країн. «Ці послуги доступні, антикорупційні, швидкі і зручні. Тому саме їх сьогодні найбільше очікують від державних органів наші громадяни».

Учасники презентації продемонстрували рекламний відеоролик, у якому щасливий столичний громадянин, сидячи у своїй оселі за рідним ноутбуком, без проблем замовляє витяг з Держземкадастру на власну ділянку, розташовану в іншій області, тут же сплачує за цю адмінпослугу через мережу електронних банківських розрахунків «тарифну» вартість — 53 гривні і зазедве не через кілька годин, отримавши на мобільний есемес-запрошення, вирушає з паспортом до ближнього центру адмінпослуг — по готовий документ. Таку ж процедуру продемонстрували і «наживу», під час «майстер-класу»: ось «демонстрант», у ролі замовника, відкриває на офіційному сайті Держгеокадастру «Публічну кадастрову карту», обирає регіон та район, де має земельну ділянку. Комп'ютер тут же видає йому короткий зміст: площу ділянки, її кадастровий номер та цільове призначення. Тут же з'являється послання на замовлення витягу. Натискання курсором — і ось форма для введення своїх персональних даних, щоб отримати послугу. Вписуєте вашу електронну адресу, для зручності контактування, а також прізвище та ім'я, персональний ідентифікаційний код та паспортні дані. Якщо звертаєтесь за довіреністю, зазначаєте це в окремій графі запити. Далі зазначаєте географічне місце розташування центру адмінпослуг, де ви б хотіли отримати в паперовому вигляді замовлений витяг, надаєте згоду на обробку персональних даних. За якусь мить отримуєте на вашу електронну адресу чи мобільний телефон інформацію про те, що ваш запит прийнято і вам необхідно сплатити за надання послуги вже згадувану суму. Для цього у системі передбачено функцію сплати онлайн, через сервіс моментальних платежів Liqpay «Приватбанку». Пові-

домлення про сплату автоматично надходить реєстратору.

Всього процедура оформлення замовлення зайняла не більше п'яти хвилин. Фантастично, як на наші звичні темпи! Хоча всі ми давно і добре знаємо: одна справа — презентаційний стенд і зовсім інша — повсякденні реалії. Втім це ясно розуміють і в Держземкадастрі. «Ми не можемо чітко сказати, наскільки відтепер скоротиться термін видачі витягів — на жаль, є певні технологічні проблеми підготовки таких документів у ЦНАПах, — заявив Максим Мартиненко. — Але сподіваємося, документ готуватиметься у день замовлення. В крайньому випадку — «сьогодні — на завтра».

Нова послуга ще тільки набирає потуги по всій країні. Проте вже викликала жваве обговорення у соцмережах, зокрема, у «Фейсбукові». І неоднозначну оцінку експертів.

Андрій МАРТИН, завідувач кафедри землевпорядного проектування Національного університету біотехнологій і природокористування, вважає цю послугу «здебільшого нікому не потрібною». Експерт пропонує «надати врешті-решт нормальний доступ нотаріусам і забути про «витяги» як про пережитки «злочинної влади». А Катерина БАКОВА, працівник землевпорядної організації з Одеси, наголошує на труднощах, з якими працівники відомства уже зіткнулися, працюючи з новою електронною послугою: «Біда в тім, що інформації в базі немає. Ділянка є, а інформації нема. От і доводиться зазедве не кожну заявку вручну оформлювати, в паперовому архіві ритися. Ні з чого нам онлайн-витяги робити». Підтримує новачку Олег ПІЛАТ, фахівець Центру Держземкадастру. Проте застерігає: «На жаль, технології впровадження доступу нотаріусів і формування витягів з

ДЗК пов'язали з тотальними роботами з відкриття поземельних книг. Але доручення про відкриття поземельних книг з'явилося раніше, ніж було вироблено критерії, за якими кадастровому реєстратору слід відкривати поземельну книгу з огляду на конкретну ситуацію». На думку фахівця, малоімовірно, що за такого підходу вдасться автоматично формувати наповнення витягів «без доопрацювання змісту даних про земельні ділянки вручну, державним кадастровим реєстратором».

Знає ці проблеми і керівництво Держгеокадастру. За словами Максима Мартинюка, нині в країні понад 1,5 мільйона земельних ділянок, які є в Держземкадастрі, але яких немає в реєстрі. Проте керівник відомства запевнює, що відповідні акти на ці наділи «повільно, але формуються і передаються в реєстр».

Що ж до цілковито електронного способу продукування документів, то, як зауважив Олександр Риженко, ця «глобальна» новація потребує, передовсім, міняти чинні закони. «Кожен такий документ вимагає змін в законодавство, підзаконні та нормативно-правові акти. А це займає більше часу, аніж технічна реалізація самого проекту», — зізнався керівник Держагентства.

Втім початок покладено. А за початком, як відомо, діло становиться. Нова електронна послуга Держгеокадастру, попри всі її тайні і явні огріхи, попри скептичні бокові зори премудрих споглядачів, — відчутний крок уперед, до європейського рівня адмінпослуг. Головне — не спинятися, не заколисатися малими успіхами, не лякатися невдач, не боятися визнавати помилки і при тому невтомно вдосконалюватися.

Очі бояться, а руки роблять.

Валерій ЯСИНОВСЬКИЙ